vers VO OR vers

LEZING 1
62 MINUTEN



1 KRONIEKEN

Overzicht

De opbouw van Kronieken, de geslachtsregisters en de nadruk op Juda, de tempel en de Levieten.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/1-kronieken/overzicht

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Kronieken en de indeling van de Bijbel	3 min	4
2	De tijdspanne en omvang van Kronieken	2 min	5
3	Waarom de geslachtsregisters lastig lezen	3 min	6
4	Het gebed van Jabez tussen de namen	3 min	7
5	Het profetische perspectief van Koningen	3 min	9
6	Priesters, Levieten en het koninkrijk Juda	4 min	10
7	De selectie van goede en slechte koningen	3 min	12
8	Trouw aan God en geestelijke hervormingen	3 min	13
9	De schrijver en zijn historische bronnen	2 min	14
10	Ezra als mogelijke auteur van Kronieken	4 min	15
11	De geslachtslijnen van Adam tot Abraham	4 min	17
12	Abrahams zijtakken en de nakomelingen van Ezau	3 min	18
13	De geslachtslijn van Juda tot David	3 min	20
14	Davids nakomelingen en de koningen van Juda	2 min	21

15	Juda, Simeon en de stammen ten oosten	4 min	21
16	De Levieten en de westelijke stammen	3 min	23
17	Benjamin en de geslachtslijn van Saul	1 min	24
18	De inwoners en tempeldienaars van Jeruzalem	2 min	25
19	Van David tot de ballingschap	2 min	26
20	Davids opkomst, regering en Gods verbond	3 min	27
21	Davids volkstelling en tempelvoorbereidingen	2 min	28
22	Salomo, de koningen van Juda en de tempel	3 min	29
	Om verder te lezen		31

1

Kronieken en de indeling van de Bijbel

We gaan een inleiding en een overzicht geven van het boek Kronieken. In je Bijbel staan twee boeken Kronieken, net zoals er twee boeken Samuel en twee boeken Koningen zijn. Toen we de inleidingen op die boeken behandelden, heb ik vermeld dat er in de oorspronkelijke Hebreeuwse Bijbel geen twee boeken Samuel, twee boeken Koningen of twee boeken Kronieken zijn. Er is één boek Samuel, dat onze Bijbels vanwege de lengte in tweeën hebben verdeeld. Er is één boek Koningen, dat onze Bijbel vanwege de lengte in tweeën verdeelt. En er is één boek Kronieken in de Hebreeuwse Bijbel, dat onze Bijbel vanwege de lengte in tweeën verdeelt.

Overigens zijn de volgende twee boeken in de Bijbel Ezra en Nehemia. In de Hebreeuwse Bijbel vormen die ook één boek, dat wij in tweeën verdelen. Er staan dus acht boeken achter elkaar in ons Oude Testament die eigenlijk maar vier boeken zijn. In de Hebreeuwse Bijbel staan ze alleen niet echt achter elkaar, want daar staan ze niet allemaal op één plek, zoals bij ons.

Onze Bijbel plaatst de boeken Kronieken tegen het einde van de historische boeken, direct na 1 en 2 Samuel en 1 en 2 Koningen. Dat lijkt de meest logische plaats om ze neer te zetten, omdat ze hetzelfde materiaal behandelen. Misschien zou je het iets logischer vinden om 1 Kronieken direct na de boeken Samuel te plaatsen, omdat het daar grotendeels parallel aan loopt. Zo zetten we Mattheüs, Markus en Lukas ook naast elkaar in de Bijbel, omdat ze parallel aan elkaar lopen. En je zou 2 Kronieken na de boeken Koningen kunnen plaatsen. Maar daarmee zou je Kronieken behandelen alsof het twee boeken waren, terwijl het in werkelijkheid maar één boek is. Het is dus moeilijk te beslissen waar je ze ten opzichte van de andere boeken moet plaatsen.

De Hebreeuwse Bijbel plaatst ze zelfs niet in het gedeelte met de historische verhalende boeken. In de Hebreeuwse Bijbel behoren Jozua, Richteren, Samuel en Koningen bij de indeling van de boeken tot wat men de Vroege Profeten noemt. Boeken als Jesaja, Jeremia, Ezechiël en dergelijke worden de Late Profeten genoemd.

Maar Kronieken maakt geen deel uit van die verzameling. Het staat in de laatste verzameling in de Hebreeuwse Bijbel, waartoe de Psalmen, de Spreuken en enkele andere, uiteenlopende boeken behoren. Die noemt men eenvoudigweg de Geschriften.

1 en 2 Kronieken staan dus helemaal aan het einde van de Hebreeuwse Bijbel. In onze Bijbel staan ze niet eens aan het einde van het historische gedeelte, want daarna volgen Ezra, Nehemia en Esther, voordat je overgaat naar andere soorten boeken dan historische.

2

De tijdspanne en omvang van Kronieken

Onze Bijbel rangschikt ze eigenlijk op een logischere manier. Ik zeg niet dat er een juiste of een verkeerde manier is om het te doen, maar er zit meer logica in. Het boek Kronieken behandelt namelijk meer geschiedenis, of in elk geval een grotere tijdspanne, dan enig ander boek in de Bijbel. Ik zal waarschijnlijk afwisselend ‘boeken Kronieken’ en ‘boek Kronieken’ zeggen, want het is één boek en het zijn er twee, afhankelijk van welke Bijbel je bekijkt: de Hebreeuwse Bijbel of de Engelse.

Het boek Kronieken begint helemaal aan het begin met Adam en loopt helemaal door tot de tijd van Kores en het bevel dat de Joden toestond na de ballingschap terug te gaan naar hun land en de tempel te bouwen. Die tijdspanne is eerder behandeld in de boeken Genesis tot en met Koningen. Dat zijn alle boeken die we hiervoor in ons overzicht van de Bijbel hebben behandeld. Maar diezelfde hele periode wordt alleen al in het boek Kronieken behandeld, natuurlijk niet overal even uitvoerig.

De eerste negen hoofdstukken van 1 Kronieken zijn eenvoudigweg geslachtsregisters. In die negen hoofdstukken wordt niet heel uitvoerig ingegaan op de periode tussen Adam en David. De belangstelling van het boek Kronieken begint bij de regering van David, vervolgens die van Salomo en daarna die van de koningen van Juda na Salomo, na de verdeling van het rijk. Het loopt helemaal door de volledige geschiedenis van de koningen van Juda heen tot aan de ballingschap. Dat is bijna aan het einde van hoofdstuk 36 van 2 Kronieken. Dan slaan de laatste paar verzen de ballingschap over en gaan ze naar de tijd van het bevel van Kores. En zo eindigt het.

Het bestrijkt niet alleen de langste tijdspanne van alle boeken van het Oude Testament of van de Bijbel; het is ook een van de langste boeken in de Bijbel. Kronieken is het op twee na langste boek. Psalmen is het langste. Jesaja is het op één na langste. En Kronieken komt op de derde plaats.

3

Waarom de geslachtsregisters lastig lezen

Het is dus verbazingwekkend dat christenen Kronieken vaak niet echt lezen. Het is een omvangrijk boek. Het behandelt meer geschiedenis dan enig ander boek. En het Oude Testament houdt zich beslist voor een heel groot deel met geschiedenis bezig. Waarom zouden christenen Kronieken niet vaker lezen dan ze doen?

Nou, het heeft enkele afschrikwekkende kenmerken. Zoals ik al zei, zijn de eerste negen hoofdstukken nauwelijks iets anders dan geslachtsregisters. Elders in de Bijbel kom je ook geslachtsregisters tegen, maar nergens zoiets als negen hoofdstukken achter elkaar. Sommige mensen die het Oude Testament bij Genesis beginnen te lezen, raken een beetje ontmoedigd wanneer ze bij het vijfde hoofdstuk van Genesis komen, omdat dat hoofdstuk een geslachtsregister van tien generaties bevat.

In het elfde hoofdstuk van Genesis krijg je nog eens tien generaties aan geslachtsregisters, van Noach tot Abraham. Afgezien daarvan staan er hier en daar in Genesis alleen korte stukjes geslachtsregister, en je vindt ze ook in sommige andere boeken. Het boek Ruth heeft aan het eind een geslachtsregister. Maar geen enkel boek in de Bijbel, behalve Kronieken, heeft negen hoofdstukken die bijna helemaal uit geslachtsregisters bestaan. Ik zeg ‘bijna’, want verrassend genoeg zitten er een paar kleine pareltjes tussen, waarschijnlijk alleen maar om te zien of je oplet, want de meeste mensen doen dat niet.

Als je bij negen hoofdstukken met geslachtsregisters komt en de namen die daarin staan, zie je eerlijk gezegd af en toe een bekende naam. Adam, Noach, Abraham, David, Saul — dat zijn bekende namen, en sommige andere namen zijn ook bekend. Maar waarschijnlijk is er in die geslachtsregisters nog niet één op de honderd namen die je ooit ergens anders zult horen. En over die mensen zul je ook nooit iets weten,

behalve wie hun vader en hun zoon waren, omdat ze in iemands geslachtslijn staan. Dus je krijgt naam na naam na naam van mensen die er eigenlijk niet toe doen, behalve in die zin dat iemand met wie ze verwant waren ertoe deed. Ze waren de nakomeling of de voorouder van iemand die belangrijk was, en hun namen leven niet voort in roem. Dus zodra je daar de naam vindt van iemand die je herkent, veer je op en zeg je: 'O, daar is iemand die ik herken, die persoon.'

Maar ik moet zeggen: ik denk dat ik net zo ben als de meeste christenen die de Bijbel helemaal hebben doorgelezen. Ik heb de Bijbel vaak helemaal doorgelezen. Tenminste, ik zeg dat ik de Bijbel vaak helemaal heb doorgelezen. Maar als ik bij Kronieken kwam, nam ik de geslachtsregisters meestal vluchtig door. Ik moet zeggen dat de langere gedeelten met geslachtsregisters in Kronieken ontmoedigend zijn. En er zijn er meer dan alleen die negen hoofdstukken aan het begin; er staan nog een paar andere blokken met geslachtsregisters in het boek. Nadat je er een hoofdstuk of twee van hebt gelezen, zeg je: 'Moet ik deze namen nu echt lezen?' Ik denk dat de voornaamste reden waarom mensen ze lezen, als ze dat doen, deze is: 'Ik wil kunnen zeggen dat ik elk woord in de Bijbel heb gelezen, dus ga ik elke naam in de Bijbel lezen.' Dat is goed, want als je ook maar iets overslaat, weet je nooit of je iets zult missen.

4

Het gebed van Jabez tussen de namen

Je herinnert je wel dat in de jaren negentig dat populaire boek uitkwam, The Prayer of Jabez. Ik herinner me dat, toen iedereen het erover had, mensen me tijdens de uitzending belden: 'Wat vind je van het gebed van Jabez?' Ik herinner me dat ik, toen ik het voor het eerst hoorde, dacht: 'Het wat van wie? Wie is Jabez? Ik weet helemaal niets over hem.' Nou, zowaar, ik had de Bijbel vaak helemaal doorgelezen. Ik herinnerde me niets over iemand die Jabez heette of over een gebed. Het staat natuurlijk in 1 Kronieken hoofdstuk 4, midden in een geslachtsregister, alleen maar om te zien of je oplet. En ik lette niet op. Daarom had ik deze lijsten helemaal doorgelezen of vluchtig doorgenomen en had ik het nog nooit gezien.

Het is hoofdstuk 4, vers 9 en 10. De verzen daarvoor gaan eenvoudigweg over de familie van Juda, te beginnen met Juda zelf en dan vele generaties verder. Maar midden in dat geheel vind je vers 9 en 10, waar staat:

> Jabez was van groter aanzien dan zijn broers. Zijn moeder had hem Jabez genoemd, want, zei ze, ik heb hem met smart gebaard. Jabez riep de God van Israël aan: Als U mij rijk zegent en mijn gebied uitbreidt, Uw hand met mij is en U het kwaad van mij wegdoet, zodat het mij geen smart brengt … En God liet komen wat hij gevraagd had.
>
> 1 KRONIEKEN 4:9-10

Dat is het laatste wat we over hem horen. Dat gebed van hem werd op de een of andere manier het onderwerp van een bestseller, die ik nooit heb gelezen. Maar uit wat ik hoorde van mensen die me ernaar vroegen, maakte ik op dat het boek kennelijk suggereerde dat dit gebed van Jabez iets is wat iedereen zou moeten en kunnen bidden. Ik vraag me af waarom we dat met zijn gebed doen en niet met alle andere gebeden in de Bijbel. Er staan heel veel gebeden in de Bijbel van allerlei mensen, van wie sommigen heel onbeduidend zijn. Maar op de een of andere manier werd dit voor iemand belangrijk.

Wat ik bedoel, is dat je niet eens zou weten dat dit verhaaltje er stond als je het niet met enige aandacht doorlas. Zo gaat het dus soms met deze geslachtsregisters. Ze geven een lijst met, laten we zeggen, heel saaie namen in een geslachtsregister, maar dan wordt er zoiets kleins tussengevoegd dat om de een of andere reden wat aandacht krijgt.

Van de honderden mensen van wie de namen worden opgesomd, moeten er toch zeker meer zijn geweest dan alleen Jabez die bij een of andere gelegenheid een gebed hadden uitgesproken, of die iets opmerkelijks hadden gezegd of iets opmerkelijks hadden gedaan. Toch worden de meeste van deze mensen overgeslagen zonder enige informatie. De keuze van de schrijver om dit kleine beetje informatie toe te voegen en zoveel weg te laten wat over andere mensen gezegd had kunnen worden, is dus moeilijk te begrijpen. Maar het komt op mij over alsof het er gewoon tussen is gezet

om te zien: ‘Lette je op, of ben ik je kwijtgeraakt? Ben ik je kwijtgeraakt met die hele lijst namen in de vorige drie hoofdstukken? Ik wil alleen maar zien of je luistert of meeleest.’

5

Het profetische perspectief van Koningen

Hoe dan ook, ik wil het met je hebben over het doel van het boek Kronieken. Daarmee bedoel ik opnieuw allebei de boeken Kronieken. De boeken Samuel en Koningen vertellen de geschiedenis van Israël vanuit het gezichtspunt van de profeten, en in die boeken ligt de nadruk veel meer op de profeten. In veel gevallen worden er beroemde profeten genoemd, maar er zijn ook betrekkelijk onbekende profeten. In de boeken Koningen worden hele hoofdstukken gewijd aan profeten van wie de naam niet eens wordt genoemd. Denk aan die bekende profeet uit Juda die naar Jerobeam toe ging en hem terechtwees vanwege zijn altaar en zijn gouden kalveren. Uiteindelijk werd hij zelf door een leeuw gedood. Dat staat in 1 Koningen hoofdstuk 13: een heel hoofdstuk gewijd aan een profeet van wie de naam niet eens wordt genoemd.

Verder worden er in Koningen en Samuel veel minder bekende profeten bij naam genoemd, samen met hun profetieën. In Samuel is Samuel zelf natuurlijk een profeet, en later zijn Nathan en Gad dat ook. Je hebt in Samuel en Koningen heel wat profeten, zelfs profetenscholen, of wat ze profetenzonen noemen. Maar dat alles hebben we niet in Kronieken. We hebben daar zelfs Elia en Elisa niet. Dat komt grotendeels doordat de verhalen over Elia en Elisa niet in Kronieken worden verteld, terwijl de boeken Koningen vele hoofdstukken aan hen wijden. We zouden zelfs kunnen zeggen dat zij tot de hoofdpersonen in de boeken Koningen behoorden.

Er is één merkwaardige verwijzing naar Elia in 2 Kronieken 21, waar een brief van Elia naar koning Joram wordt gestuurd. Veel mensen denken dat dit te laat plaatsvindt om nog binnen Elia's aardse bediening te vallen. Maar ik heb dat nagegaan, en Elia leefde inderdaad nog aan het begin van Jorams regering. Joram regeerde maar acht jaar, en Elia leefde nog minstens twee jaar nadat die regering was begonnen. Hoeveel langer

hij daarna nog leefde, weet ik niet. Dat Joram een brief van Elia ontvangt, vormt dus geen chronologisch probleem in 2 Kronieken hoofdstuk 21, hoewel sommige mensen dat wel denken. Ze hebben niet zorgvuldig genoeg gekeken.

Maar afgezien van deze brief van Elia worden Elia en Elisa in Kronieken niet eens genoemd, terwijl ze een bijzonder prominente plaats innemen in Koningen, dat veel meer belangstelling heeft voor de profeten. En Elia en Elisa waren belangrijke profeten.

6

Priesters, Levieten en het koninkrijk Juda

Kronieken vertelt de geschiedenis van Israël veel meer vanuit het gezichtspunt van priesters en Levieten. De schrijver is waarschijnlijk zelf een Leviet. Daar zijn enkele aanwijzingen voor, maar of hij dat nu is of niet, hij is gefascineerd door Levieten, priesters, de tempel, tempelrituelen en dat soort dingen. Er zijn heel veel lijsten van Levieten, priesters, poortwachters bij de tempel, en zangers en musici bij de tempel. Hele hoofdstukken met lijsten van die namen. Er is een heel hoofdstuk over de zangers en musici, waarin alleen maar hun namen worden opgesomd. Er is een heel hoofdstuk over de poortwachters bij de tempel. Kronieken heeft grote belangstelling voor de tempel en het personeel ervan. Het is vrijwel zeker geschreven door iemand die heel nauw verbonden was met de aanbidding in de tempel, waarschijnlijk een Leviet. We zullen zo meteen verder ingaan op de vraag wie de schrijver was.

In zekere zin hebben we dus in Samuel en Koningen de geschiedenis van Israël vanuit het perspectief van de profeten, en vervolgens in Kronieken de geschiedenis van Israël meer vanuit het priesterlijke perspectief. Dat is waarschijnlijk het voornaamste verschil tussen de twee geschiedverhalen. Een ander belangrijk verschil is natuurlijk dat Koningen de regeringen volgt van negentien koningen in het noorden na de scheuring in de tijd van Rehabeam, en van twintig koningen in het zuidelijke koninkrijk na die scheuring. Kronieken behandelt het noordelijke koninkrijk helemaal niet. Je zou nauwelijks weten dat het er is. Je leest in Kronieken wel over de scheuring, en daarna besteed je gewoon geen enkele aandacht meer aan het noordelijke koninkrijk.

Ze waren afvallig geworden. Ze waren van de tempel gescheiden. Zelfs de Levieten in dat noordelijke koninkrijk vertrokken en trokken naar Juda, waar ze in de tempel werkten. Dus opnieuw draait de belangstelling van Kronieken om de tempel en de Levieten. Eerlijk gezegd beledigde Jerobeam de Levieten toen hij zich afscheidde en het noordelijke koninkrijk stichtte. Hij richtte gouden kalveren op, verwierp het heiligdom in Jeruzalem en stelde mensen die geen Levieten waren aan als priesters voor zijn kalveren. De Bijbel zegt dat de Levieten hier aanstoot aan namen en vertrokken. Ze verlieten hun Levietensteden in de noordelijke stammen en trokken naar Juda, waar ze deel gingen uitmaken van het zuidelijke koninkrijk.

Daarmee is het duidelijk dat de Levieten het noordelijke koninkrijk als een afvallig koninkrijk beschouwden. Natuurlijk was Juda, het zuidelijke koninkrijk, ook vaak afvallig, maar daar hadden ze tenminste altijd de Levieten. Daar hadden ze altijd de tempel, tot 586 voor Christus, toen die door de Babyloniërs werd verwoest.

Maar Kronieken besteedt geen aandacht aan het noordelijke koninkrijk. Er is één plaats, 2 Kronieken hoofdstuk 18, waar koning Achab in het noorden wel wordt genoemd. Dat is in een verhaal dat ook in 1 Koningen hoofdstuk 22 staat. Achab komt in dat verhaal voor, en Achab sterft er ook in. Maar dat komt doordat de zuidelijke koning, Josafat, op vriendschappelijke voet met hem staat en met hem omgaat en samen met hem ten strijde trekt tegen de Syriërs. Omdat dit deel uitmaakt van het verhaal van Josafat, de koning van het zuidelijke koninkrijk, en hij in dit verhaal kortstondig met Achab te maken krijgt, worden Achab en de dood van Achab genoemd. Maar dat is niet omdat de schrijver van Kronieken belangstelling heeft voor het volgen van de geschiedenis van het noordelijke koninkrijk of zijn koningen. Het is omdat een zuidelijke koning bij die gelegenheid toevallig belangrijke betrekkingen met de noordelijke koning had. Meestal stonden de twee koninkrijken vijandig tegenover elkaar. Soms voerden ze oorlog tegen elkaar. Maar de geschiedenis van het noordelijke koninkrijk wordt in Koningen parallel aan die van het zuidelijke behandeld. Zoals je weet als je Koningen hebt gelezen, springt het steeds heen en weer. Dit gebeurde in het noordelijke koninkrijk. Ondertussen gaat het er in het zuidelijke koninkrijk zo aan toe. In Koningen doorloop je de parallelle geschiedenissen van de twee koninkrijken. In Kronieken krijg je alleen het zuidelijke koninkrijk.

7

De selectie van goede en slechte koningen

Verder laat Kronieken enkele opmerkelijke schandalen rond het zuidelijke koninkrijk weg. En dat is niet allemaal te verklaren. Met name Davids zonde met Bathseba. Niet alleen de zonde met Bathseba, maar ook het doden van haar man en de opstand van zijn zonen die daar later het gevolg van was, vooral die van Absalom. De opstand van Absalom is niet opgenomen, hoewel daar in Samuel verschillende hoofdstukken over staan. Ik zou zelfs zeggen dat in het boek 2 Samuel alles vanaf ongeveer het midden wordt beheerst door Davids zonde met Bathseba en de gevolgen daarvan. Nou, volgens mij staan die gevolgen meer aan het begin van 2 Samuel, maar het punt is dat er sprake was van wangedrag van Davids zonen en van gevaren voor David. Maar die worden in Kronieken weggelaten.

Kronieken beschrijft de regering van David en de regering van Salomo grotendeels nogal rooskleurig. Zelfs aan veel van de slechte dingen die Salomo deed en die Koningen vermeldt, besteedt Kronieken weinig aandacht. Kronieken schetst dus een rooskleuriger beeld van het zuidelijke koninkrijk dan de boeken Koningen. Geen onjuist beeld, er worden alleen dingen weggelaten. Iedere geschiedschrijver moet iets weglaten. Je kunt niet alles opnemen wat er ooit is gebeurd. Door de materiaalkeuze in Kronieken komt Juda dus veel gunstiger naar voren dan bij een andere selectie het geval zou zijn geweest. Dat geldt vooral voor de regeringen van David en Salomo.

Later, na Salomo, waren veel koningen van Juda heel slecht, en Kronieken verdoezelt dat niet. Kronieken vertelt ons zelfs dingen die het boek Koningen niet vertelt. Bijvoorbeeld dat sommige van die koningen die niet goed waren hun kinderen aan Molech offerden, en dat soort dingen, die je niet altijd in Koningen vindt. Hoe slecht de slechte koningen in Juda waren, wordt soms echt benadrukt, maar ze worden kort behandeld. Er is geen lange en gedetailleerde geschiedenis van de slechte koningen. Ze worden genoemd. Iedere koning die Juda heeft gehad, wordt genoemd, het begin van zijn regering en het einde van zijn regering, soms met nadruk op hoe afschuwelijk ze stierven.

Een van de koningen werd door een profeet terechtgewezen, en die zei:

> En zelf zult u door een zware ziekte getroffen worden, door een ziekte aan uw ingewanden, totdat ten slotte uw ingewanden naar buiten komen vanwege de ziekte.
>
> 2 KRONIEKEN 21:15

Er wordt verteld dat hij inderdaad darmproblemen kreeg, en dat in de laatste paar jaar van zijn leven zijn darmen naar buiten kwamen en hij onder hevige pijn stierf. Afschuwelijke dingen. Maar Kronieken wil laten zien dat het welzijn van Juda in hoge mate afhangt van trouw aan God.

8

Trouw aan God en geestelijke hervormingen

Het is duidelijk dat het boek na de ballingschap is geschreven, want het vermeldt het besluit van Kores. Dat had niet vermeld kunnen worden als Kores het nog niet had uitgevaardigd. Het besluit van Kores komt aan het einde van de ballingschap, toen de Joden teruggingen naar Jeruzalem om de tempel te herbouwen en te proberen opnieuw te beginnen, vrijwel vanaf nul. De schrijver wil duidelijk de geschiedenis van het koninkrijk in herinnering brengen, met de nadruk op het feit dat het goed met je zal gaan als je trouw bent aan God. Als je ontrouw bent aan God, zal het niet goed met je gaan. Gods gunst was wat werkelijk het lot van het koninkrijk bepaalde.

Er zijn een paar echt goede koningen die veel bijzondere aandacht krijgen: Asa, zeker Hizkia, Josia en Joas. Aan deze koningen worden in sommige gevallen zelfs verschillende hoofdstukken gewijd, vooral aan degenen die belangrijke geestelijke hervormingen in het volk doorvoerden. Hun hervormingen worden uitvoerig beschreven. De boeken Koningen spreken bijvoorbeeld over de hervormingen van Hizkia en wijden er drie verzen aan. In 2 Koningen staan drie verzen over de hervormingen van Hizkia. In Kronieken drie hoofdstukken over de hervormingen van

Hizkia. Je ziet dus dat Kronieken soms belangrijke bijzonderheden aanvult die zijn weggelaten uit de eerdere geschiedschrijving in Samuel en Koningen. Het laat ook sommige dingen weg.

Er wordt gezegd dat ongeveer vijftig procent van het materiaal in Kronieken een herhaling is van materiaal in Samuel en Koningen. Ongeveer vijftig procent ervan is dus niet oorspronkelijk. Maar er staan zo'n zevenentwintig unieke verhalen in het boek Kronieken die passen in de geschiedenis uit Koningen, maar die niet in Koningen zijn opgetekend. Het is dus een aanvulling.

Nogmaals, het is alsof je, laten we zeggen, Markus leest en daarna Lukas. Ik weet het precieze percentage niet, maar waarschijnlijk is ongeveer vijftig procent of meer van Lukas ook in Markus te vinden. Maar er zijn grote blokken hoofdstukken in Lukas die niet in Markus staan, en ook niet in Mattheüs. Die vind je alleen bij Lukas. Dus als je zegt: ‘Nou, ik heb Markus gelezen. Moet ik Lukas dan ook lezen?’ Ik weet niet of je dat moet, maar je mist beslist heel wat als je het niet doet. Want hoewel er veel herhaling is tussen de drie synoptische Evangeliën, heeft elk ervan ook zijn eigen unieke kenmerken. Dat geldt ook wanneer je Kronieken gaat bestuderen nadat je Samuel en Koningen hebt bestudeerd.

9

De schrijver en zijn historische bronnen

Wie heeft het geschreven? De schrijver is anoniem. Hij heeft niet vermeld wie hij was. Hij is duidelijk een geleerde, want hij verwijst naar minstens zestien verschillende brondocumenten die hij bij het schrijven heeft gebruikt. Hij noemt het boek van de profetie van de profeet Samuel, het boek van Nathan en de boeken van Iddo, Gad en Semaja. Dat zijn verschillende boeken die wij niet hebben. Ze zijn niet meer beschikbaar, maar hij had ze wel. En hij heeft ze duidelijk gebruikt, naast alle andere bronnen waarover hij mogelijk beschikte. Deze noemt hij. Gewoonlijk zegt hij, wanneer hij aan het einde komt van het verslag over de regering van een koning:

En je kunt hier meer over leren door het boek van die-en-die erbij te pakken, Dat zou dan een van de zestien bronnen zijn die hij noemt. Iedereen die zestien geschiedenisboeken kan lezen en die vervolgens tot één verhaal kan samenvoegen, is een geleerde. Hij was dus een buitengewoon groot geleerde.

Hij was blijkbaar een Leviet. Ik heb al gezegd dat hij niet noodzakelijk een Leviet hoeft te zijn geweest. Maar zijn fascinatie voor Levitische zaken, priesterlijke zaken, de tempel en dat alles wijst er sterk op dat hij tot die specifieke gemeenschap van de Levieten behoorde.

Hij leefde en schreef nadat de ballingschap voorbij was. Dat weten we omdat hij het besluit van Kores optekent. In de allerlaatste verzen van 2 Kronieken vermeldt hij dat Kores dit besluit uitvaardigde. Kores vaardigde dat besluit uit aan het einde van de ballingschap, in 539 voor Christus. Het moet dus daarna geschreven zijn, maar waarschijnlijk niet veel later, want Kronieken geeft geen geschiedenis van na dat moment. Het vermeldt zelfs niet dat er Joden naar Jeruzalem teruggingen. Dat is toch een behoorlijk belangrijk onderdeel van de geschiedenis, vooral als de schrijver op de hoogte was van het besluit van Kores, dat hun toestond terug te keren. Dan zou hun terugkeer en de herbouw van de tempel en van Jeruzalem hem zeker hebben geïnteresseerd. Toch neemt hij dat niet in Kronieken op.

10

Ezra als mogelijke auteur van Kronieken

Er zijn echter wel boeken die dat bevatten: de boeken Ezra en Nehemia. Volgens de Joodse traditie is Ezra de schrijver van Kronieken en van Ezra en Nehemia. Ik heb er een beetje moeite mee om hem als de schrijver van Nehemia te zien, eenvoudigweg omdat zoveel van Nehemia door Nehemia in de ik-vorm is geschreven. Maar Nehemia komt na Ezra, en in het boek Nehemia is Ezra er nog steeds, naast Nehemia. Ezra leeft dus in de tijd van Ezra en Nehemia en zou beide boeken geschreven kunnen hebben. De gedeelten waarin Nehemia in de ik-vorm aan het woord is, zouden heel goed geschreven documenten kunnen zijn die Nehemia heeft nagelaten en die Ezra heeft

opgenomen, als hij die geschiedenis heeft geschreven. Het lijkt wel duidelijk dat Ezra waarschijnlijk het boek Ezra heeft geschreven. In de Joodse Bijbel waren Ezra en Nehemia één boek, net zoals Kronieken één boek was.

Wat interessant is: het boek Kronieken eindigt met het besluit van Kores, en het boek Ezra begint met het besluit van Kores, bijna woordelijk hetzelfde. Dat wil zeggen dat de laatste verzen van Kronieken bijna hetzelfde zijn als de eerste verzen van Ezra, alsof hij het verhaal vanaf dat punt weer oppakt. Het lijkt een beetje op de manier waarop Lukas in het boek Handelingen verdergaat waar hij in het boek Lukas was gebleven. Het zijn als het ware delen: de geschiedenis van Jezus staat in Lukas, en dan gaat de geschiedenis van de gemeente na Jezus, geschreven door dezelfde schrijver, verder waar het andere boek ophield. En die hebben we in het boek Handelingen.

Er is volgens mij een heel goede reden om de Joodse traditie dat Ezra Kronieken heeft geschreven te aanvaarden, in elk geval als uitgangspunt totdat er een betere theorie naar voren komt. Het is logisch. Het is logisch omdat Ezra verdergaat waar Kronieken ophoudt. Beide werken, Kronieken aan de ene kant en Ezra-Nehemia aan de andere kant, hebben een fascinatie voor de tempel, een fascinatie voor het priesterschap, en beide hebben lange namenlijsten. Ezra heeft lange namenlijsten, gedetailleerde lijsten van wie er terugkwamen, wie tot de Levieten behoorde, wie dit was en wie dat was. Het is heel duidelijk dat degene die Kronieken schreef en degene die Ezra schreef, als ze niet dezelfde persoon waren, in elk geval dezelfde stijl hadden, dezelfde aandachtspunten en zelfs een deel van dezelfde woordenschat.

Er is bijvoorbeeld een Perzische munt die een dariek wordt genoemd. Die wordt over het algemeen niet in het Oude Testament genoemd, behalve dat hij in Kronieken en in Ezra wordt genoemd. Natuurlijk had iedere schrijver uit die tijd het over een Perzische munt kunnen hebben, want Israël stond toen onder Perzisch bestuur. Maar het is interessant dat hetzelfde woord in beide voorkomt.

Verder is er de uitdrukking ‘dingen die in de wet zijn voorgeschreven’, in plaats van dingen die, laten we zeggen, in de wet geboden worden of in de wet geschreven staan. De uitdrukking ‘in de wet voorgeschreven’ lijkt kenmerkend te zijn voor alleen deze schrijver. Je vindt die in Kronieken. Je vindt die in Ezra en Nehemia.

Dit zijn geen sluitende bewijzen, maar we hebben geen andere kandidaat voorhanden. We kennen niemand anders die in die tijd leefde en die een betere kandidaat zou zijn dan Ezra. Dus als Ezra het niet heeft geschreven, dan is het geschreven door iemand wiens naam we waarschijnlijk nooit zullen kennen. Maar er zijn genoeg overeenkomsten in stijl, in aandachtspunten, in woordgebruik en in chronologie tussen het boek Kronieken en de boeken Ezra en Nehemia om de theorie dat Ezra de auteur van het hele werk is, een heel goede theorie te noemen. Het is een heel goede mogelijkheid.

11

De geslachtslijnen van Adam tot Abraham

Nu wil ik het over de inhoud in grote lijnen hebben. Sommige van deze dingen heb ik al gezegd. Ik loop gewoon de aantekeningen door.

Soms loop ik tijdens het praten op mezelf vooruit, op wat er in de aantekeningen staat. Wat de inhoud van Kronieken in grote lijnen betreft: we gaan Kronieken veel uitvoeriger bekijken, maar ik wil je een overzicht geven, omdat het zo'n omvangrijk werk is. Je hebt negen hoofdstukken met geslachtsregisters, die er vooral op gericht zijn om bij Adam te beginnen en bij David te eindigen. Onderweg worden er heel wat andere familielijnen behandeld.

Ik heb dus de tweede bladzijde van de aantekeningen samengesteld. Dit had ik nog nooit eerder in mijn leven gedaan. Ik had nog nooit grondig geanalyseerd wat die negen hoofdstukken nu eigenlijk doen. Voor mij waren het grotendeels gewoon een heleboel namen. Maar ik dacht: als ik een overzicht en een inleiding op Kronieken ga geven, kan ik die maar beter wat nauwkeuriger bekijken. Daarom heb ik je in deze aantekeningen een uitvoerige uitsplitsing gegeven van de geslachtslijnen in deze eerste negen hoofdstukken.

Als je er even naar kijkt, loopt hoofdstuk 1 in wezen van Adam tot Jakob, of Israël. Dit hoofdstuk richt zich op die familielijnen die niet uitkomen bij de uitverkoren lijn, die niet uitkomen bij Jakob. Het begint bij Adam en doorloopt alle namen die je in Genesis

hoofdstuk 5 vindt, van Adam tot Noach, en vervolgens verder tot Abraham. Het bespreekt enkele van Abrahams niet-uitverkoren nakomelingen.

Maar in vers 1 tot en met 4 van hoofdstuk 1 geeft het alleen de namen van Adam tot Noach en de zonen van Noach. Vervolgens, als het bij de zonen van Noach is aangekomen, geeft het afzonderlijke geslachtsregisters van de familie van Jafeth, Cham en Sem. Eerst de zonen van Jafeth, in vers 5 tot en met 7, met bijzondere aandacht voor Gomer en Javan. Daarna de zonen van Cham, in vers 8 tot en met 16, met nadruk op drie van hen: Cusj, dat tegenwoordig Ethiopië of Soedan is; Mizraïm, dat tegenwoordig Egypte is; en Kanaän, dat waren de Kanaänieten. Dat staat in vers 8 tot en met 16.

Dan komt het bij de zonen van Sem. Die zijn het belangrijkst, omdat Abraham van Sem afstamde. Dit zijn de drie zonen van Noach: Jafeth, Cham en Sem. Als het in vers 17 tot en met 23 bij Sem komt, gaat het door tot de zevende generatie van Sems nakomelingen, via Joktan. Joktan had een tweelingbroer die Peleg heette. Eigenlijk was Peleg belangrijker dan Joktan. Voordat het dus over Peleg spreekt, doorloopt het de zonen van Sem, zeven generaties via Joktan, de tweelingbroer van Peleg.

Dan, in het volgende gedeelte, vers 24 tot en met 28 van hoofdstuk 1, de zonen van Sem tot Izak en Ismaël. Dat loopt via Peleg, de tweelingbroer van Joktan. Je krijgt dus deze beide tweelingbroers en hun geslachtslijnen. Maar steeds wordt de minder belangrijke lijn afgehandeld voordat er uitvoeriger op de belangrijkere lijn wordt ingegaan. Zo kom je dus helemaal tot Izak en Ismaël, de zonen van Abraham natuurlijk, in vers 24 tot en met 28.

12

Abrahams zijtakken en de nakomelingen van Ezau

Vervolgens behandelt de rest van dit hoofdstuk enkele nakomelingen van de zonen van Abraham die niet de bevoorrechten zijn, niet Izak, niet Jakob. Vers 29 tot en met 31 gaan bijvoorbeeld over de zoon bij Hagar, dat was Ismaël, en zijn nakomelingen.

Vervolgens gaat het in vers 32 en 33 over de zonen van Abraham die bij Ketura, zijn bijvrouw, geboren werden. In Genesis wordt vermeld dat hij ook bij haar zes zonen had, en die worden genoemd.

Maar nu we klaar zijn met deze bespreking van de nakomelingen van Ismaël en de kinderen van Ketura, komen we bij de kinderen van Izak. Dat zijn Jakob en Ezau. Volgens het vaste patroon worden eerst de kinderen van Ezau doorgenomen, om die af te handelen voordat het over Jakob gaat spreken. In vers 34 tot en met 37 gaat het dus over de nakomelingen van Izak die verband houden met Ezau's bestemming, met uitzondering van de nakomelingen van Seïr.

Voordat het over Edom spreekt, dat zijn de nakomelingen van Ezau, is er een korte behandeling van de nakomelingen van Seïr tot de vierde generatie, in vers 38 tot en met 42. Wie is Seïr? Seïr was de stam die het gebergte bezat dat Ezau later veroverde. De mensen van Seïr waren de mensen die Ezau overwon en van wie hij het grondgebied innam, net zoals de Israëlieten het land van de Kanaänieten van hen afnamen. In de latere geschiedenis in het Oude Testament is het gebergte Seïr dus vernoemd naar Seïr, de stamvader van het volk dat door Ezau werd overwonnen. Het gebergte Seïr was in de latere geschiedenis het grondgebied van Ezau.

Ezau staat hier dus centraal. De mensen van Seïr, die eigenlijk niet aan Abraham verwant zijn, worden eerst genoemd. Maar vervolgens worden in vers 43 tot en met 50 de Edomitische koningen opgesomd, dus afstammelingen van Ezau, tot de achtste generatie. Daarna worden in vers 51 tot en met 54 de Edomitische stamhoofden opgesomd, wat hun onderscheid met de koningen ook geweest mag zijn. Daarmee eindigt hoofdstuk 1.

Je bent dus helemaal van Adam tot aan de tijd van Jakob gekomen. Ondertussen heb je de families van Sem behandeld die geen deel gingen uitmaken van de uitverkoren lijn, en vervolgens heb je Sems uitverkoren lijn gevolgd tot aan Abraham. Daarna kwamen de nakomelingen van Abraham die geen deel uitmaakten van de uitverkoren lijn. En wanneer je dan bij Izak komt, worden zijn nakomelingen behandeld die niet tot de uitverkoren lijn behoorden: de Edomieten. Het volgt dus de uitverkoren lijn, maar voordat het daar heel ver mee verdergaat, gaat het over de broers van deze uitverkorenen, de mannen die niet uitverkoren zijn, en wat er met hen gebeurde.

13

De geslachtslijn van Juda tot David

Wanneer je bij hoofdstuk 2 komt, richt je je helemaal op Israël. Hoofdstuk 2 geeft het geslacht van Juda, die natuurlijk een van de twaalf zonen van Jakob is, tot aan de tijd van David. De twaalf zonen van Jakob worden genoemd in vers 1 van hoofdstuk 2. Vervolgens krijg je in hoofdstuk 2, vers 2 tot en met 8, de zonen van Juda tot in de vierde generatie, via Zerah. Zerah had een tweelingbroer die Perez heette, en Zerah is degene die er niet toe doet. Daarna krijg je dus in vers 9 tot en met 12 de zonen van Juda tot in de tiende generatie, tot aan Isaï, de vader van David, via Perez, de tweelingbroer van Zerah. Vervolgens krijg je in vers 13 tot en met 17 het gezin van Isaï met zeven zonen, onder wie David, en twee dochters. Gewoon de namen van alle kinderen van Isaï.

Hezron was een van de voorouders van Isaï. In hoofdstuk 2, vers 18 tot en met 55, gaat het over de andere zonen van Hezron dan Ram. Ram was de voorouder van David, maar Hezron had nog andere zonen, dus die handelen we in de rest van hoofdstuk 2 af. In het bijzonder iemand die Kaleb heette. Niet de Kaleb die een tijdgenoot was van Mozes en Jozua. Een andere Kaleb, die uit de stam Juda voortkwam, maar geen familie van David was. Je hebt hier dus deze personen die bij naam genoemd worden.

In hoofdstuk 2, vers 42 tot en met 49, staan de nakomelingen die niet van Hur afstammen. Hur is volgens mij dezelfde persoon die naast Mozes stond toen hij op de rots zat en zijn handen omhooggehouden werden. Aäron en Hur hielden zijn handen omhoog. Deze Hur kwam uit de stam Juda. Dit zijn de nakomelingen van deze man Kaleb, buiten Hur om. Vervolgens krijgen we in de rest van het hoofdstuk de nakomelingen van Hur, die andere zoon van Kaleb.

Je zou kunnen zeggen: ‘Wat kunnen die mensen mij schelen?’ Waarschijnlijk kunnen ze je ook niets schelen. Daarom gaan we er zo snel doorheen. We lezen de namen niet. Ik vertel je alleen wat deze afstammingslijnen zijn en waarom ze in deze volgorde staan. Er zit een ordening in. Dit is niet zomaar een willekeurige lijst namen. Hoewel de genoemde personen niet de belangrijkste figuren in de Bijbel zijn, worden ze op een ordelijke manier opgesomd.

14

Davids nakomelingen en de koningen van Juda

Dan komen we in hoofdstuk 3 bij de nakomelingen van David. Dat wil zeggen, we zijn in hoofdstuk 2 bij David aangekomen. Nu willen we verder kijken dan David. David had zes zonen die hem in Hebron geboren werden. Dat was in de eerste zeven jaar van zijn regering, toen hij alleen over Juda regeerde. Hun namen worden gegeven in vers 1 tot en met 4. Daarna kreeg hij nog dertien zonen, nadat hij naar Jeruzalem was verhuisd en nog wat vrouwen had genomen. Hij kreeg er nog dertien, van wie vier bij Bathseba. Zij is niet alleen belangrijk vanwege het verhaal, al vermeldt Kronieken het verhaal van de zonde met Bathseba niet. Maar zij had vier zonen, en een van hen heette Salomo, en hij was nogal belangrijk.

Vervolgens hebben we in vers 10 tot en met 16 een lijst van alle koningen die van David afstamden, te beginnen met Salomo. Dat zijn dus alle koningen van Juda tot aan de ballingschap. Dat zijn de koningen van wie de regeringen later uitvoerig voor ons behandeld zullen worden, vooral in het boek 2 Kronieken. Maar hier staat een lijst van hun namen op volgorde, door de hele geschiedenis heen, in vers 10 tot en met 16 van hoofdstuk 3.

De laatste koning was Zedekia, maar degene vóór hem was Jechonia. Hij ging in ballingschap naar Babel, en in hoofdstuk 3, vers 7 tot en met 24, worden zijn nakomelingen genoemd die tijdens de ballingschap en daarna geboren werden. Hij is om een aantal redenen belangrijk. Een daarvan is dat Jozef, de man van Maria, de adoptievader van Jezus, van Jechonia afstamde. Zijn zonen van na de ballingschap worden daar dus opgesomd.

15

Juda, Simeon en de stammen ten oosten

Hoofdstuk 4 begint de stammen een voor een te behandelen. Er zijn twaalf stammen. Hoofdstuk 4 gaat in vers 1 tot en met 23 over de geslachten van Juda die nog niet eerder genoemd waren. In dat verband vinden we het beroemde gebed van Jabez, dat pas in

de recente geschiedenis beroemd is geworden. Vervolgens behandelt vers 24 tot en met 43 de stam Simeon. Daar wordt in vers 42 en 43 ook een kort verhaal verteld over een oorlog en een overwinning die Simeon op de Amalekieten behaalde. Zo hebben we in hoofdstuk 4 Juda en Simeon behandeld.

Als je bij hoofdstuk 5 komt, zijn er drie stammen die geen land binnen het Beloofde Land hebben geërfd. Van de twaalf vroegen er drie aan Mozes toestemming om zich aan de oostkant van de Jordaan te vestigen. Dat lag strikt genomen niet in het Beloofde Land, maar er was goede weidegrond. Ze hadden veel schapen. Ze zeiden:

> Maar wijzelf zullen ons toerusten voor de strijd, ons voor de Israëlieten uit haasten, totdat wij hen op hun plaats gebracht hebben. Onze kleine kinderen echter zullen in de versterkte steden blijven vanwege de inwoners van het land. Wij zullen niet terugkeren naar onze huizen, voordat iedere Israëliet zijn erfelijk bezit ontvangen heeft. Wij zullen immers niet met hen aan de overzijde van de Jordaan, en verderop, erfelijk bezit ontvangen, want ons erfelijk bezit valt ons ten deel aan deze zijde van de Jordaan, waar de zon opkomt.
>
> NUMERI 32:17-19

Dat is het gebied dat daarvoor van Moab en Ammon was. En daar vestigden ze zich. Die stammen waren de stam Ruben, de stam Gad en de helft van de stam Manasse. De helft van de stam Manasse vestigde zich in het oosten. De andere helft vestigde zich in het westen, bij de andere stammen. In hoofdstuk 5 gaat het dus over de stam Ruben, in vers 1 tot en met 10. Het tiende vers gaat over een bepaalde overwinning die ze behaalden op de Hagrieten, wie dat ook mogen zijn. Dan behandelen de verzen 11 tot en met 22 de stam Gad, ook aan de oostkant van de Jordaan. Ook daar wordt in vers 19 tot en met 22 aandacht besteed aan een bepaalde overwinning die God hun op vijanden gaf nadat ze daarom hadden gebeden. Dan wordt de helft van Manasse die ten oosten van de Jordaan woonde, genoemd in vers 23 en 24.

Vers 25 en 26, waarmee hoofdstuk 5 eindigt, vertellen ons eenvoudig wat er van deze stammen terechtkwam. Ze werden uiteindelijk in de pan gehakt. Omdat ze het Beloofde Land niet waren binnengegaan, hadden ze geen natuurlijke verdediging tegen invallen vanuit het oosten. Het Beloofde Land had de rivier de Jordaan als oostgrens. En omdat het in die tijd moeilijk was voor legers om rivieren over te steken, werden invallers vanuit het oosten daardoor op zijn minst afgeremd. Als ze Israël wilden binnenvallen, moesten ze de rivier de Jordaan oversteken, en dat was bepaald niet het gemakkelijkste wat er was. Maar ze hoefden de rivier de Jordaan niet over te steken om bij Gad en Ruben en het oostelijke deel van Manasse te komen. Daarom werden zij uiteindelijk eerder in ballingschap weggevoerd dan de overige stammen, zo wordt ons verteld, door de Assyriër Tiglath-Pileser. Dat wordt aan het einde van hoofdstuk 5 genoemd, in vers 25 en 26.

16

De Levieten en de westelijke stammen

In hoofdstuk 6 zijn we over de helft. Daar hebben we de Levieten, en ook dit is weer onderverdeeld in groepen binnen de Levieten. Eerst heb je de hogepriesterlijke lijn vanaf Kahath, een van de drie zonen van Levi, via Aäron tot aan de ballingschap. Dus alle hogepriesters vanaf Aäron tot aan de ballingschap en daarna. Dat staat in vers 1 tot en met 15.

In vers 16 tot en met 30 heb je de nakomelingen van Levi die geen priester waren. Alleen de familie van Aäron vormde de priesters. De andere Levieten waren dat niet, maar ze werkten bij de tabernakel. Ze waren alleen geen priesters. Daar hoort Samuel ook bij. Samuel wordt in vers 26 tot en met 28 genoemd als iemand uit de lijn van Kahath, of in elk geval uit de Levitische lijn die niet tot de priesterlijke lijn behoort. Hij was eigenlijk geen nakomeling van Aäron, maar hij was wel een Leviet.

Dan hebben we in vers 31 tot en met 48 de Levitische zangers en muzikanten die door David waren aangesteld. Daar komen we later nog uitvoeriger op terug. In vers 49 tot en met 53 hebben we de taken van Aäron en de nakomelingen tot aan de zonen van

Zadok, die in Davids tijd leefden. Dus van Aäron tot David, de taken van de priesters. Vervolgens wordt in vers 54 tot en met 81 de vestiging van de Levieten door heel Israël in de Levietensteden behandeld. En daarmee zijn we aan het einde van dat hoofdstuk.

In hoofdstuk 7 moeten we nog de stammen in het westen behandelen. We hebben het in hoofdstuk 4 over Juda en Simeon gehad. Daarna hebben we het gehad over de drie stammen in het oosten, en we hebben het over de Levieten gehad. We hebben dus zes van de stammen behandeld. Er zijn er nog zes om te bekijken, en die woonden allemaal ten westen van de Jordaan.

In hoofdstuk 7 hebben we de stam Issaschar in vers 1 tot en met 5, de stam Benjamin in vers 6 tot en met 12 en de stam Naftali in vers 13, één vers. De stam West-Manasse, het deel dat niet aan de oostkant woonde, staat in vers 14 tot en met 19, en de stam Efraïm in vers 20 tot en met 29.

Nu wordt dit gedeelte over Efraïm verder onderverdeeld. Het gaat in vers 20 tot en met 22 over de dood van Efraïms eerste zoon door toedoen van de Filistijnen van Gath. Dan worden er nog meer zonen geboren aan Nun, die de vader van Jozua is. Jozua behoorde tot de stam Efraïm, en dat staat in vers 23 tot en met 27. Daarna gaat het in vers 28 en 29 over hun grondbezit.

Ten slotte staat de stam Aser in vers 30 tot en met 40. Daar gaat het over hun 26.000 dappere mannen. Deze ene stam had 26.000 bijzonder voortreffelijke soldaten.

17

Benjamin en de geslachtslijn van Saul

Nu moeten we in deze geslachtsregisters nog een paar hoofdstukken behandelen. Hoofdstuk 8 kijkt vervolgens naar de lijn van Benjamin. Waarom? We hadden de lijn van Benjamin toch al in hoofdstuk 7, vers 6 tot en met 12. Waarom hebben we hem hier opnieuw? Omdat Saul uit Benjamin voortkwam. Dit hele gedeelte met geslachtsregisters leidt ons naar Saul en David. Saul en David waren natuurlijk tijdgenoten, en uiteindelijk stonden ze niet op vriendschappelijke voet met elkaar.

Zodra de geslachtsregisters voorbij zijn, gaat het verhaal in hoofdstuk 10 ons vertellen over de dood van Saul. Die maakt natuurlijk de weg vrij voor de regering van David. Saul is dus iemand die bijzondere aandacht nodig heeft. In hoofdstuk 8 hebben we de lijn van Benjamin tot aan koning Saul en daarna. Saul behoorde tot de stam Benjamin, net zoals Saulus in het Nieuwe Testament, die Paulus werd, tot de stam Benjamin behoorde, nog een Saul.

In vers 1 tot en met 28 hebben we de hoofden van de families van Benjamin. Dan hebben we in vers 29 tot en met 40 de geslachtslijn van Saul en zijn familie, ook na hem. Wat nu interessant is, is dat we Sauls geslachtslijn ook in de laatste verzen van hoofdstuk 9 opnieuw krijgen. Hoofdstuk 9, vers 35 tot en met 44, gaat ook weer Sauls geslachtslijn langs, voor het geval je die de eerste keer niet hebt meegekregen.

18

De inwoners en tempeldienaars van Jeruzalem

Hoofdstuk 9 geeft een lijst van de mensen die daadwerkelijk in Jeruzalem woonden. Bedenk dat Jeruzalem de hoofdstad was, maar dat de meeste mensen daar niet woonden, net zoals de meeste mensen in Californië niet in Sacramento wonen. Maar sommigen woonden wel in de hoofdstad. En dat was belangrijker dan het voor ons zou zijn om in Sacramento te wonen, of in Washington, want de hoofdstad was ook het centrum van de aanbidding. Daar stond de tempel. Onder de mensen die in Jeruzalem woonden, waren soms de koninklijke families, de priesters die in de tempel werkten en alle anderen die dicht bij het centrum van het Israëlitische leven en de Israëlitische godsdienst wilden zijn.

In hoofdstuk 9 hebben we in de eerste twee verzen een samenvatting en afsluiting van de voorgaande hoofdstukken. Daarna gaat bijna de rest van het hoofdstuk, vers 3 tot en met 34, over mensen die in de hoofdstad woonden. In vers 3 tot en met 9 worden niet-Levitische families opgesomd, families die geen Levieten waren. Dan volgen in vers 10 tot en met 13 de priesters die daadwerkelijk in de stad woonden, en in vers 14 tot en met 16 de Levieten die in de stad woonden. Dan zijn er de poortwachters. Dat zullen de poortwachters van de tempel zijn, vers 17 tot en met 32. Je zou niet denken dat je

zoveel poortwachters nodig zou hebben. En dan de zangers in vers 33. Daar zijn er veel van, maar er wordt maar één vers aan hen besteed. De samenvatting van dit alles staat in vers 34.

Zoals ik al zei, nemen de laatste paar verzen van hoofdstuk 9 Sauls geslachtslijn opnieuw door. Daarmee wordt de aanloop genomen naar hoofdstuk 10, dat vertelt over Sauls dood in de strijd. Dat is dus wat deze geslachtsregisters zijn. Ben je niet blij dat je het op papier hebt, in plaats van dat je dat allemaal moet proberen te onthouden? Daarom heb ik dat gedaan. Niemand heeft dat ooit voor mij gedaan in de vijftig jaar dat ik in de bediening sta. Ik heb hier nooit een analyse van gezien. Ik weet zeker dat die ergens te vinden zijn, maar ik dacht dat ik het zelf maar zou doen. Ik doe dit soort dingen graag.

19

Van David tot de ballingschap

Terug naar de eerste pagina van je aantekeningen, hier nog een klein beetje. Na de eerste negen hoofdstukken met geslachtsregisters behandelt 1 Kronieken de regering van David, vanaf Sauls dood in hoofdstuk 10 tot Davids dood aan het einde van het boek. Het loopt daarom in grote lijnen parallel met het materiaal in 2 Samuel. 2 Kronieken, dat natuurlijk verdergaat waar 1 Kronieken ophield, behandelt de resterende geschiedenis van het koninkrijk Juda, vanaf Salomo, Davids zoon, tot de ballingschap. Daarmee eindigt de lijn van koningen uit Davids geslacht, totdat Jezus kwam. Dat is ongeveer 430 jaar. Het loopt dus in grote lijnen parallel met de boeken Koningen.

Kronieken gaat eigenlijk niet in op de bijzonderheden die je in 1 Samuel vindt. Niet veel, behalve dat je aan het einde van 1 Samuel wel de dood van Saul hebt. En daar pakt 1 Kronieken in hoofdstuk 10 het verhaal op. Maar grotendeels loopt 1 Kronieken parallel met 2 Samuel, dat over de regering van David gaat. Vervolgens behandelt 2 Kronieken beide boeken Koningen, dus vanaf Salomo tot de ballingschap van de Joden. Zo is het materiaal over die boeken verdeeld.

Ik heb sommige dingen in je aantekeningen al genoemd, dus die ga ik niet opnieuw noemen. Op de achterkant van de eerste pagina van je aantekeningen staat dat het bij het vertellen van de geschiedenis van het zuidelijke koninkrijk vooral aandacht besteedt aan de weinige godvrezende koningen: Asa, Josafat, Joas, Hizkia en Josia. Ongeveer vijf goede koningen van de twintig. Het laat ook Davids zonde met Bathseba weg. Dat is echt interessant om weg te laten, want er zijn enkele heel belangrijke ontwikkelingen in Davids familie, waaronder de opstand van Absalom en de dood van Absalom, en enkele andere opstanden tegen David, die het rechtstreekse gevolg waren van Davids zonde met Bathseba. Dat staat allemaal in Samuel, maar niet in Kronieken.

Terwijl 2 Koningen drie verzen besteedt aan Hizkia's hervormingen, zoals ik eerder zei, besteedt Kronieken er drie hele hoofdstukken aan. Dat laat iets zien van de aandacht die het voor dat soort onderwerpen heeft. Natuurlijk ligt er veel meer nadruk op de priesterlijke zaken.

20

Davids opkomst, regering en Gods verbond

Op de achterkant van pagina 1 van je aantekeningen staat een heel beknopt overzicht van de twee boeken Kronieken. Ik ga dit snel doornemen en daarna het geheel hoofdstuk voor hoofdstuk in grote lijnen behandelen. Niet heel uitvoerig, want je hebt Samuel en Koningen al doorgenomen. We hoeven dat niet allemaal te herhalen.

In dit overzicht van de boeken 1 en 2 Kronieken weet ik niet waarom er hoofdstuk 1 tot en met 4 staat. Dat is een typefout. Hoofdstuk 1 tot en met 9 vormt het eerste deel van 1 Kronieken. Er zijn drie delen van ongelijke lengte. 1 Kronieken valt uiteen in drie hoofddelen. Het eerste bestaat uit de eerste negen hoofdstukken, waar we het al over gehad hebben. Dat zijn de geslachtsregisters, vooral van Adam tot Saul en van Adam tot David, als het ware.

Het volgende gedeelte is veel korter, maar het is nog steeds een hoofdgedeelte. Dat gaat over Davids opkomst als koning, met de dood van Saul. Hoofdstuk 10, 11 en 12 vormen het tweede gedeelte. We zien het einde van Sauls regering in hoofdstuk 10. We zien

Davids zalving en verovering van Jeruzalem in hoofdstuk 11. Dan staat er in hoofdstuk 11 en 12 een lange lijst van Davids helden, een lijst die ook in 2 Samuel staat.

Het derde hoofdgedeelte van 1 Kronieken gaat over Davids eigenlijke regering. We hebben dus de geslachtsregisters gehad van vóór David. Dan hebben we de opkomst van David, met de dood van Saul en David die aan de macht komt. Daarna krijgen we bijzonderheden over zijn regering, maar bij lange na niet zoveel als in 2 Samuel, dat daar helemaal over gaat. We hebben het overbrengen van de ark van het verbond naar Jeruzalem. Dat was belangrijk in Davids ogen en blijkbaar ook in de ogen van de geschiedschrijvers van Koningen en Kronieken.

In 1 Kronieken hoofdstuk 17 hebben we God Die het verbond met David sluit. Een van de belangrijkste dingen in Davids leven, misschien wel een van de belangrijkste dingen in het Oude Testament, is het verbond met David. Het staat in 2 Samuel hoofdstuk 7. Het staat ook in 1 Kronieken hoofdstuk 17. Hier beloofde God aan David dat Hij Davids geslachtslijn voor altijd als de koninklijke lijn in Israël zou bevestigen, en dat Hij een zoon van David zou doen opstaan die voor altijd koning zou zijn. Natuurlijk begrepen de Joden terecht dat dit op de komende Messias wees. Het Nieuwe Testament bevestigt dat de Messias de Zoon van David zou zijn. Jezus Zelf werd vaak Zoon van David genoemd. Dat was een messiaanse titel, gebaseerd op het verbond dat God met David sloot, dat de Messias van hem zou afstammen.

Voor zover wij Jezus de Messias zien als het middelpunt van de Bijbel, lijkt deze belofte aan David, over de Messias Die uit zijn geslachtslijn zou komen, een scharnierpunt in het hele Oude Testament te zijn. Er wordt veel aandacht aan besteed in 2 Samuel 7 en in 1 Kronieken 17.

21

Davids volkstelling en tempelvoorbereidingen

Dan hebben we in 1 Kronieken 18 tot en met 21 een militaire geschiedenis van David, met inbegrip van hoofdstuk 21, dat het zo raadselachtige verhaal over die volkstelling vertelt. David hield een volkstelling. Dat was verkeerd. Er wordt nooit echt gezegd

waarom het verkeerd was, maar het was heel erg verkeerd. Het liep erop uit dat er drie dagen lang een plaag over het volk kwam en dat er duizenden mensen stierven.

Aan het einde van dat verhaal kocht David een dorsvloer die toebehoorde aan een man met de naam Arauna, zoals Samuel hem noemt. En volgens mij noemt Kronieken hem Ornan. Deze dorsvloer die David kocht, is de plaats waar de plaag ophield. Het is ook de plaats waar later de tempel stond. Toen Salomo een generatie later de tempel bouwde, bouwde hij die op de plek die David bij deze gelegenheid kocht, in hoofdstuk 21 van Kronieken.

1 Kronieken hoofdstuk 22 tot en met hoofdstuk 29 vers 20, bijna tot aan het einde van het boek, behandelt verschillende voorbereidingen die David voor de tempel trof. Dat zijn heel wat hoofdstukken, een hoofdstuk of zeven. Dit gedeelte van Kronieken is behoorlijk taaie kost. Het gaat namelijk over David die het geld bijeenbrengt en de plannen maakt, met allerlei bijzonderheden over hoe hij ervoor zorgde dat Salomo bij zijn dood alles klaar zou hebben om meteen met de bouw van de tempel te beginnen. Die voorbereidingen van David staan in hoofdstuk 22 vers 1 tot en met hoofdstuk 29 vers 20.

Daarna volgen er nog maar tien verzen in 1 Kronieken. Die gaan erover dat David het koningschap officieel aan Salomo overdraagt en dat Salomo in zijn plaats regeert. Dus 1 Kronieken eindigt ermee dat Salomo de troon bestijgt en David sterft. We hebben het begin van Davids regering in hoofdstuk 10 en de daaropvolgende hoofdstukken, en het einde van Davids regering en het begin van die van Salomo aan het einde van het boek.

Nogmaals, de schrijver heeft het boek niet zo opgedeeld. Het ging gewoon verder over Salomo's regering. Maar aangezien het boek in tweeën is gedeeld, is dit een redelijk punt om het af te breken.

22

Salomo, de koningen van Juda en de tempel

Nu hebben we 2 Kronieken, en ook dat heeft drie gedeelten van ongelijke lengte, zeer ongelijke lengte. Het eerste gedeelte beslaat opnieuw negen hoofdstukken. Net als in 1 Kronieken, waar het eerste gedeelte negen hoofdstukken besloeg. In 2 Kronieken

beslaat het eerste gedeelte negen hoofdstukken, maar het zijn negen hoofdstukken over de regering van Salomo. Hoofdstuk 1 gaat over zijn kroning. Hoofdstuk 2 tot en met 7, zes hoofdstukken, gaan over zijn bouw van de tempel. Vervolgens gaan hoofdstuk 8 en 9 over zijn rijkdom en prestaties en zijn dood.

Er zijn negen hoofdstukken over Salomo. Zes daarvan worden beheerst door de tempel. Dat laat opnieuw zien hoeveel aandacht de schrijver heeft voor alles wat met de tempel te maken heeft. In Koningen wordt de tempel besproken, maar daar wordt meer over andere kanten van Salomo's regering gesproken. Hier in Kronieken gaat de aandacht bij Salomo vooral uit naar het feit dat hij de tempel bouwde.

Het tweede gedeelte van 2 Kronieken loopt van hoofdstuk 10 tot bijna aan het einde, hoofdstuk 36, vers 21. Daarmee vallen slechts twee verzen buiten dit gedeelte. Dit gedeelte is grotendeels de geschiedenis van de koningen van Juda. Het behandelt ze allemaal: Rehabeam, Abia, Asa, Josafat, Joram, Ahazia, Athalia — Athalia was een koningin die zich de troon had toegeëigend — Joas, Amazia, Uzzia, Jotham, Achaz, Hizkia, Manasse, Amon, Josia, Joahaz, Jojakim, Jojachin en Zedekia. Al hun regeringen worden behandeld in hoofdstuk 10 tot en met 36, tot bijna aan het einde van hoofdstuk 36.

Nu is 36 het laatste hoofdstuk, maar de laatste twee verzen vormen het derde gedeelte van dit boek. Het springt over de zeventigjarige ballingschap heen naar de tijd van Kores. De laatste twee verzen van Kronieken geven ons de besluiten van Kores die de Joden toestonden terug te gaan en hun tempel te bouwen.

Dus 2 Kronieken begint met Salomo die de eerste tempel bouwt en eindigt met het decreet van Cyrus om de tweede tempel te bouwen. Opnieuw worden al deze hoofdstukken over de geschiedenis van Juda omlijst door de tempel aan het begin en de tempel die aan het einde herbouwd gaat worden. Opnieuw ligt er een sterke nadruk op de tempel en op zaken die de Levieten betreffen.

We gaan de hoofdstukken in deze twee boeken in een snel overzicht doornemen.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- 1 Kronieken 4:9-10
- 2 Kronieken 21:15
- Numeri 32:17-19

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.